

Sygn. akt VI U 1530/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2015 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W.

z dnia 9 kwietnia 2014 r., numer(...)

w sprawie: A. G.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w W.

o podleganie ubezpieczeniom

1) oddala odwołanie,

2) zasądza od ubezpieczonego A. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt VI U 1530/14

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 9 kwietnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. stwierdził, że A. G. od dnia 4 maja 2009r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej z podstawą wymiaru składek wskazaną w sentencji decyzji. Przedmiotowa decyzja wydana została na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 1 i 3, art. 6 ust. 1 pkt. 5, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt. 4, art. 18 ust. 8 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2015. 121).

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy podniósł, iż w wyniku wszczętego z urzędu postępowania wyjaśniającego w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym ustalono, iż od dnia 4 maja 2009r., zgodnie z wpisem do (...), A. G. rozpoczął wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej pod nazwą (...) Kancelaria (...) z siedzibą w W., jednak nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu tej działalności. W toku postępowania wyjaśniającego ustalono także, że A. G. złożył za lata 2009- 2010 roczne zeznania podatkowe - PIT 36 do Pierwszego Urzędu Skarbowego w B., a w latach 2011- 2013 figurował w ewidencji podatników Urzędu Skarbowego W. -W.. W (...) brak jest informacji o jakimkolwiek czasowym zawieszeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez A. G.. W związku z powyższym organ rentowy zobligowany był wydać decyzję o wskazanej wyżej treści.

Od decyzji tej odwołanie złożył A. G. wskazując, iż okres wskazany w tej decyzji dotyczący obowiązku podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej jest błędny, gdyż w czasie, którego decyzja dotyczy A. G. raz zaprzestał działalności, następnie ją wznawiając, a decyzja nie uwzględnia tej przerwy. Jednocześnie wskazał w uzasadnieniu odwołania, iż obecnie nie posiada dokumentów potwierdzających okres czasowego zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej, gdyż zostały one zatrzymane przez funkcjonariuszy CBS na zlecenie Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie do sprawy V Ds. 13/12 wraz z innymi dokumentami oraz komputerami, na których prowadzona była dokumentacja księgowa. Odwołujący wskazał również, iż uzupełni odwołanie o wskazane dokumenty kiedy tylko je odzyska z akt postępowania karnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu pełnomocnik ZUS podtrzymał argumentację organu rentowego zawartą w zaskarżonej decyzji, podnosząc dodatkowo, iż czasowe granice prowadzenia działalności gospodarczej wyznacza wpis do ewidencji działalności gospodarczej, a wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej jest traktowana jak prowadząca taką działalność. W (...) widnieje wpis o rozpoczęciu przez odwołującego działalności w dniu 4.05.2009r. jednak brak jest jakichkolwiek wpisów informujących o czasowym zawieszeniu jej prowadzenia.

Zobowiązany przez sąd pismami z dnia 4 lipca 2014r., 31 października 2014r., 26 lutego 2015r. do wskazania, w jakim okresie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej oraz od kiedy ponownie ją wznawiał, czy zawiadamiał o zawieszeniu działalności gospodarczej jakiegokolwiek organy, w tym urzędy skarbowe i które konkretnie dokumenty zatrzymane w toku postępowania w sprawie V Ds. 13/12 powołuje się w odwołaniu – odwołujący wskazywał jedynie, że wszystkie żądane przez Sąd informacje znajdują się w aktach śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Apelacyjną w Rzeszowie. Nie wskazał jednak, jakie to są dokumenty, ani nie podał samego okresu zawieszenia przez siebie działalności gospodarczej.

Sąd ustalił, co następuje:

A. G. w dniu 4 maja 2009r. rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej pod nazwą (...) Kancelaria (...). Dokonał wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, wskazując jako adres wykonywania działalności W., a jako przeważający przedmiot działalności – działalność agencji reklamowych. W ewidencji brak jest jakiegokolwiek wzmianki na temat czasowego zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez odwołującego w okresie od 4 maja 2009r. do dnia wydania decyzji przez organ rentowy.

Dowód – wydruk z (...) akt ZUS.

Odwołujący był opodatkowany na zasadach ogólnych i złożył do Pierwszego Urzędu Skarbowego w B. roczne zeznania podatkowe (PIT 36) za lata 2009-2010r. Figurował w ewidencji podatników podatku od towarów i usług prowadzonej przez ten urząd skarbowy w okresie od dnia 18 listopada 2011r. – do dnia 15 listopada 2012r. i złożył deklarację kwartalną VAT -7k za czwarty kwartał roku 2011r. oraz z trzy pierwsze kwartały roku 2012r., następnie złożył również deklarację miesięczną VAT za październik 2012r. Roczne zeznanie podatkowe za rok 2011r. złożył w Urzędzie Skarbowym W.- W., w którym figurował również jako płatnik podatku VAT w okresach: od 1.10.2011r. do 31.10.2012r. oraz od 16.11.2012r. Ani Pierwszy Urząd Skarbowy w B. ani też Urząd Skarbowy dla (...) nie odnotował w okresie od 2009r. do początku roku 2014r. informacji w przedmiocie zawieszenia przez odwołującego działalności gospodarczej.

Dowód: pismo I US w B. z dnia 3.03.2014r. oraz pismo US W.- W. z dnia 10.02.2014r. – akta ZUS.

W dniu 23 kwietnia 2013r. oraz w dniu 10 kwietnia 2014r. pod adresami: S. ul. (...) oraz T., ul. (...) w związku z prowadzonym przez Prokuraturę Apelacyjną w Rzeszowie pod sygnaturą Ap V Ds. 13/12 śledztwem dokonano zatrzymania rzeczy mogących stanowić dowód w toczącym się postępowaniu karnym, w tym m.in. dokumentacji księgowej (...) Kancelaria (...).

Dowód- kopie protokołów przeszukania z dnia 13.04.2013r. oraz z dnia 10.04.2014. – K. 11-24 akt.

Odwołujący jako podejrzany w sprawie Ap V Ds. 13/12 miał możliwość wglądu w akta i sporządzania z nich fotokopii. Zarządzeniami prokuratora z dnia 11 lutego 2014r. oraz z dnia 2 czerwca 2014r. wyrażono zgodę na udostępnienie w całości akt sprawy obrońcom odwołującego oraz sporządzenie z nich fotokopii.

Dowód: pismo Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie- k. 56 akt.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd w całości ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy, prawdziwości których strony nie kwestionowały, a co do wiarygodności których orzekający Sąd również nie ma wątpliwości. Sąd pominął dowód z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania odwołującego się, który, w braku innych dowodów, miał być przeprowadzony na okoliczność ustalania okresów, w których odwołujący – jak twierdził w odwołaniu – czasowo nie prowadził działalności gospodarczej, z uwagi na niestawiennictwo odwołującego się. Sąd wyznaczył trzy terminy rozpraw w celu przeprowadzenia tego dowodu, a wzywając odwołującego na te terminy celem przesłuchania pouczył go o skutkach niestawiennictwa, jednak na żaden z wyznaczonych terminów odwołujący się nie stawiał, nie nadesłał również usprawiedliwienia dla swojej nieobecności na ostatnim z wyznaczonych terminów tj. w dniu 14 lipca 2015r., ani też nie wnosił o odroczenie terminu tej rozprawy. Bacząc na powyższe okoliczności, jak też biorąc pod uwagę fakt, iż dalsze odraczanie rozprawy skutkowałoby jedynie nadmierną zwłoką w rozpoznaniu sprawy, sąd dowód ten postanowił pominąć na podstawie art. 217§ 3 k.p.c. w związku z art. 299 k.p.c.

Zasadność odwołania A. G. Sąd musiał zatem zbadać w oparciu o treść dokumentów zgromadzonych przede wszystkim w aktach organu rentowego odnosząc ich treść do przepisów obowiązującego prawa.

Kwestię podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą ubezpieczeniom społecznym regulują przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej ustawa o sus). Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 tej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Osoby te – zgodnie z art. 13 pkt 4. ustawy o sus podlegają obowiązkowi ubezpieczeniowemu w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 ustawy o sus na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu.

Wydając decyzję w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą organ rentowy ma zatem obowiązek sprawdzić, czy w okresie który ma objąć decyzja, działalność gospodarcza prowadzona przez adresata decyzji nie została przypadkiem czasowo zawieszona. Podstawowym źródłem, na podstawie którego możliwe jest ustalanie powyższych danych – poza wyjaśnieniami ubezpieczonego - jest Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, kwestia funkcjonowania której uregulowana jest w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.2015.584 j.t.). Zgodnie z art. 14 ust. 2 tej ustawy wpisowi do (...) podlegają przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi. Wedle art. 14a. ust 1 ustawy przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na

okres od 30 dni do 24 miesięcy, zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej oraz wznowienie wykonywania działalności gospodarczej następuje na wniosek przedsiębiorcy. Zgodnie z ust. 6. powołanego wyżej przepisu okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej rozpoczyna się od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku, i trwa do dnia złożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej lub do dnia wskazanego w tym wniosku, który nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku. Obowiązek złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu działalności gospodarczej wynika z art. 32 ustawy. Z kolei według art. 33 ustawy domniemywa się, że dane wpisane do (...) są prawdziwe. Jeżeli do (...) wpisano dane niezgodnie z wnioskiem lub bez tego wniosku, osoba wpisana do (...) nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej, działającej w dobrej wierze, zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli po powzięciu informacji o tym wpisie zaniedbała wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu.

Przekładając te rozważanie prawne na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że decyzja organu rentowego wydana została zgodnie z przepisami prawa a odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Poza sporem była pomiędzy stronami sama zasada obowiązku podlegania A. G., jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Sporne była jedynie okres podlegania tym ubezpieczeniom. Zdaniem dowodującego nie podlegał on bowiem przez cały okres którego dotyczyła decyzja tym ubezpieczeniom, gdyż w czasie objętym decyzją odwołujący raz zaprzestał prowadzenia tej działalności, a następnie ją wznowił, a decyzja okresu zawieszenia działalności nie uwzględniała.

Zarzut ten okazał się być jednak bezpodstawny i nie mógł zostać przez Sąd uwzględniony. Organ rentowy w postępowaniu wyjaśniającym badał kwestię ewentualnego zawieszenia przez odwołującego działalności gospodarczej poprzez sprawdzenie danych w ewidencji (...) oraz poprzez skierowanie wniosków o udostępnienie danych, m.in. także w tym zakresie, przez urzędy skarbowe właściwe dla ubezpieczonego. Z żadnego z tych źródeł nie wynikało, aby ubezpieczony zawiesił czasowo działalność gospodarczą. Podkreślić należy również fakt, iż ubezpieczony o wszczęciu postępowania wyjaśniającego przez organ rentowy został zawiadomiony i miał możliwość na etapie tego postępowania, jeszcze przed wydaniem decyzji przedstawić organowi rentowemu swoje stanowisko i dowody na jego poparcie, z uprawnienia którego jednak nie skorzystał. Słusznie zatem organ rentowy kwestię ewentualnego zawieszenia przez odwołującego działalności gospodarczej ustalił na podstawie ewidencji (...), a poczynione tą drogą ustalenia znalazły poparcie również w informacjach nadesłanych przez organy skarbowe. Oczywiście wpis w (...) ma charakter deklaratoryjny, nie konstytutywny. Brak informacji np. o czasowym zawieszeniu działalności gospodarczej nie oznacza jeszcze, że takiego czasowego zaprzestania działalności nie było. Jednak obowiązkiem przedsiębiorcy jest zadbanie o to, aby dane zawarte w rejestrze były prawdziwe a skoro przepis art. 33 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wprowadza zasadę domniemania prawdziwości danych wpisanych do (...) to taki przedsiębiorca, który zaniedbał obowiązek uaktualnienia danych w ewidencji, musi się liczyć z tym, że to na nim będzie spoczywać ciężar obalenia wynikającego z art. 33 wskazanej wyżej ustawy domniemania prawnego.

W postępowaniu dowodowym przed tutejszym sądem odwołującemu nie udało się jednak wzruszyć tego domniemania. Odwołujący powołał się na dokumenty rzekomo znajdujące się w aktach postępowania karnego, z których miałyby wynikać okres zawieszenia działalności gospodarczej. W odwołaniu wskazał, że w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia wydania decyzji raz dokonał czasowego zawieszenia działalności, jednak nie podał nawet orientacyjnego okresu, w jakim miałoby to mieć miejsce. Wielokrotnie wzywany przez sąd do podania dat zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej oraz jej wznowienia, jak również informacji, czy o tych faktach zawiadamiał jakiegokolwiek organy - odwołujący uporczywie wskazywał w swych pismach, że wszystkie żądane przez Sąd informacje znajdują się w aktach śledztwa prowadzonego przez Prokuraturę Apelacyjną w Rzeszowie. Nie wskazał jednak, jakie to są konkretnie dokumenty. Nie sposób uznać za wiarygodne twierdzenia, że przedsiębiorca, prowadzący osobiście jednoosobową działalność gospodarczą nie jest w stanie wskazać, bez opierania się na dokumentach, w jakim czasie ją zawiesił, zwłaszcza, że – jak twierdzi w odwołaniu – miało to miejsce tylko jeden raz i w okresie ostatnich 5 lat jej prowadzenia. Doświadczenie życiowe nie pozwala na przyjęcie, że danych takich, w sposób chociażby oględny, odwołujący nie był w stanie podać z pamięci. Zarówno częstotliwość zawieszania

działalności (jeden raz), jak również rozpiętość czasowa, w jakiej miałyby do tego zawieszenia dojść (maksymalnie w okresie 5 lat), jak też forma prowadzenia działalności (jednoosobowa działalność gospodarcza) stanowią okoliczności, które uniemożliwiają przyjęcie, że przedsiębiorca nie jest w stanie odtworzyć w pamięci informacji chociażby w przedmiocie dat zawieszenia i wznowienia działalności.

Sąd niniejszy zważył również na okoliczność, że odwołujący, mając dostęp do akt postępowania karnego, mimo kilkakrotnego zobowiązania Sądu nie przedstawił ani kopii dokumentów z akt postępowania przygotowawczego, na które powoływał się w odwołaniu, ani nawet nie wskazał o jakie konkretne dokumenty chodzi. Podkreślić należy, że aby sąd mógł przeprowadzić dowód z dokumentu, znajdującego się w aktach innej sprawy, musi wiedzieć, o jaki konkretnie dokument chodzi. Procedura cywilna nie zna bowiem „dowodu z akt sprawy”, a jedynie dowód z dokumentu. Bez naruszenia zasady bezpośredniości, wynikającej z art. 235 k.p.c., możliwe jest wyłącznie dopuszczenie dowodu z poszczególnych, ściśle określonych dokumentów, które należy wskazać formułując postanowienie dowodowe. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 lipca 2014 r., sygn. I ACa 311/14 wskazano, że zasada bezpośredniości pozwala na przeprowadzenie dowodu z dokumentów, które znajdują się w aktach innej sprawy, z tym że dowód taki powinien polegać na wskazaniu treści poszczególnych dokumentów, a nie akt całej sprawy, ponieważ art. 244 k.p.c. przewiduje tylko dowód z dokumentów, a nie dowód z akt innej sprawy. Sąd musi przeprowadzić ten dowód w taki sposób, aby strony mogły się odnieść do treści każdego dokumentów i zgłosić stosowne wnioski. A zatem, aby w ogóle niniejszy sąd mógł rozważyć dopuszczenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania przygotowawczego, odwołujący musiałby najpierw wskazać sądowi konkretne dokumenty z akt sprawy karnej, z których miałyby być przeprowadzony dowód. Odwołujący tego nie uczynił.

Poza wszystkim podkreślenia wymaga również, że nie tylko ten fakt uniemożliwił sądowi przeprowadzenie takiego dowodu. W okolicznościach niniejszej sprawy dopuszczenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach innej sprawy byłoby bowiem nieuzasadnione. Przepisy postępowania cywilnego (art. 3 oraz 232 k.p.c.) nie pozostawiają wątpliwości, że gromadzenie dowodów i ich wskazywanie wymaga inicjatywy stron. Sąd pełni jedynie rolę wspomagającą, gdy chodzi o dokumenty znajdujące się w aktach organu państwowego (art. 250 § 1 k.p.c.). Nie dotyczy to jednak sytuacji występującej w rozpoznawanej sprawie, bowiem odwołujący, jako strona postępowania karnego, z dokumentów akt którego żądał przeprowadzenia dowodu, miał możliwość sporządzania kopii dokumentów, na które się powoływał i przedłożenia ich do akt niniejszej sprawy. Odwołujący nie zdołał wykazać, że żądanie przedłożenia dokumentów było zadaniem niewykonalnym pozbawiającym stronę ochrony sądowej, bo tylko w takiej sytuacji sąd, na wniosek strony, zobligowany byłby rozważyć zasadność zwrócenia się o akta, celem przeprowadzenia dowodu z dokumentów w nich zgromadzonych.

Reasumując - odwołujący, na którym w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu nie zdołał wykazać, aby faktycznie w okresie objętym decyzją czasowo jednokrotnie zawiesił działalność gospodarczą, a tym samym, aby decyzja organu rentowego była nieprawidłowa, w związku z czym Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1. sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono kierując się zasadą odpowiedzialności na wynik procesu wyrażoną w art.98 kpc. Odwołujący, jako strona przegrywająca proces, zobowiązany był zwrócić organowi rentowemu koszty procesu, na które składają się koszty zastępstwa procesowego dla profesjonalnego pełnomocnika obliczone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSO Ewa Milczarek